

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/43/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201730
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201730.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, so sídlom Tulčík č. 26, 082 13 Prešov, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova ul. č. 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia SR č. 6105/2012-1.10 zo dňa 10. júla 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/308/2012-78 zo dňa 14. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/308/2012-78 zo dňa 14. januára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) napadnutým uznesením č. k. 5S/308/2012-78 zo dňa 14. januára 2014 podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie. Zároveň účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Preskúmaným rozhodnutím č. 6105/2012-1.10 zo dňa 10. júla 2012 žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 3724/2012-2.2 zo dňa 11. apríla 2012, ktorým bola povolená výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Výnimkou sa žiadateľovi - Slovenskému poľovníckemu zväzu, Poľovníckemu združeniu Kamenná so sídlom v Liptovských Sliačoch - povolilo usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Kamenná, držať ho a prepravovať, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné realizovať od 1.6.2012 do 30.11.2012 poslednou na území s 2. stupňom ochrany a postriežkou na lokalitách Kamenná, k. ú. Liptovské Sliače, Sovce, k. ú. Liptovské Sliače a Košariská, k. ú. Liptovské Sliače.

Krajský súd uznesenie odôvodnil tým, že nie sú splnené podmienky konania v danej veci, pretože

výnimka zo zákona - povolenie usmrtiť - jedného jedinca medveďa hnedého na základe napadnutého rozhodnutia bola časovo obmedzená do dňa 30.11.2012, pričom k odstrelu medveďa v tejto dobe nedošlo, nie je možné tvrdiť, že by napadnuté rozhodnutie mohlo mať naďalej akýkoľvek vplyv na práva a povinnosti účastníkov konania. Účinnosť rozhodnutia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 3724/2012-2.2 zo dňa 11.4.2012 totiž bola priamo týmto rozhodnutím časovo obmedzená a ani v konaní o rozklade nebola predĺžená doba, v rámci ktorej bolo možné odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri Kamenná realizovať. Uplynutím tejto doby tak právoplatné rozhodnutie stráca svoju účinnosť a preto ani nemôže vzniknúť situácia, kedy by takéto rozhodnutie mohlo zakladať, meniť alebo rušiť práva a povinnosti fyzických či právnických osôb, t. j. v tomto prípade žalobcu - Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, o.z., resp. že by takýmto rozhodnutím mohli byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté.

Krajský súd poukázal na to, že spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve je len také rozhodnutie správneho orgánu, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorým môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Keďže ako je zrejmé, napadnuté rozhodnutie v tejto veci nespĺňa túto zákonnú náležitosť, rozhodol krajský súd tak, že konanie vo veci zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP s použitím ustanovenia § 246c OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko konanie vo veci bolo zastavené.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že rozhodnutie krajského súdu považuje za nesprávne z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d/ OSP a v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f/ OSP. Žalobca namieta, že názor súdu prvého stupňa, ktorý spája spôsobilosť súdnych rozhodnutí byť predmetom súdneho prieskumu s časovým obmedzením ich platnosti je priamym zásahom do práva žalobcu vyplývajúceho z ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a takisto je zásahom do práv žalobcu, ktoré mu vyplývajú z ustanovenia čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, podľa ktorého má každá strana zabezpečiť, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia. Žalobca tiež namieta, že podľa jeho názoru nie je možné, aby to, či rozhodnutie, ktorého nezákonnosť napáda, jeho spôsobilosť byť predmetom súdneho prieskumu bolo odvodzované od takej náhodnej okolnosti, ako je to, či sa žiadateľovi podarilo (napriek jeho nepochybné snahe) výnimku realizovať alebo nie. Opačný postoj by podľa jeho názoru viedol k absurdnému záveru, že nezákonnosť rozhodnutia, teda individuálneho právneho aktu vydaného orgánmi verejnej moci v rámci ich právomoci je bezvýznamnou kategóriou. Žalobca navrhol zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný dňa 15. apríla 2014, pričom uviedol, že mu nie je zrejmé, aké úvahy viedli žalobcu k záveru, že zastavením konania krajským súdom došlo k priamemu zásahu do jeho práv, konkrétne do práv k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných a orgánov verejnej moci, nakoľko sa so žalobcom v priebehu celého správneho konania konalo ako s účastníkom konania. Žalobca podaním žaloby využil svoje právo na súdnu ochranu garantovanú čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru aj čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a z uvedeného bezpochyby vyplýva, že žalobca využil svoje právo na prístup k súdne konaniu, v rámci ktorého mal možnosť realizovať všetky práva účastníka súdneho konania vyplývajúce mu z príslušných procesných právnych predpisov. Žalovaný ďalej poznamenal, že za súčasného stavu veci nebude možné (ani v prípade iného rozhodnutia zo strany súdu a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie žalovanému) rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší, alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, vzhľadom na to, že povolený odstrel nebol realizovaný. Žalovaný zastáva názor, že odvolanie podané žalobcom je

neopodstatnené a motivované iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného a úplne ignorujúce podstatu daného konania spočívajúcu v záujme na ochrane prírody a krajiny a na ochrane zdravia a života obyvateľstva. Takéto konanie žalobcu je v rozpore s deklarovanými princípmi a účelom existencie žalobcu ako občianskeho združenia, ktoré podporuje ochranu prírody. Žalovaný považuje za nepochopiteľné konanie žalobcu, keď aj naďalej zotrúva v súdnom spore a nevezme žalobný návrh späť, nakoľko bol vo svojej podstate v konaní úspešný (odstrel nebol zrealizovaný) aj napriek ním namietaným procesným pochybeniam žalovaného, čo by malo byť nepochybne primárnym cieľom jeho činnosti. Na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol uznesenie Krajského súdu v Bratislave potvrdiť a podané odvolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 82 ods. 9 písm. a/ zákona o ochrane prírody, orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol.

Podľa § 82 ods. 3 písm. b/ zákona o ochrane prírody, rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie č. 6105/2012-1.10 zo dňa 10. júla 2012, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 3724/2012-2.2 zo dňa 11. apríla 2012, ktorým bola povolená výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Výnimkou sa žiadateľovi - Slovenskému poľovníckemu zväzu, Poľovníckemu združeniu Kamenná so sídlom v Liptovských Sliachoch - povolilo usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Kamenná, držať ho a prepravovať, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné realizovať od 1.6.2012 do 30.11.2012 poslednou na území s 2. stupňom ochrany a postriežkou na lokalitách Kamenná, k. ú. Liptovské Sliache, Sovce, k. ú. Liptovské Sliache a Košariská, k. ú. Liptovské Sliache.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Správny súd musí preukázať ukrátenie práv žalobcu nezákonným rozhodnutím skúmať ex offo. Najvyšší súd má za to, že žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o povolení výnimky zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, keďže v danom prípade, v priebehu súdneho konania napadnuté rozhodnutia stratili platnosť a žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla spôsobiť ukrátenie jeho práv, t. j. realizácia jeho práv bola teda výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší resp. priaznivejší výsledok. V tejto súvislosti Najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že konanie začalo na žiadosť

žiadateľa, ktorý však nepožiadaval o predĺženie platnosti výnimky v zmysle § 89 ods. 2 zákona o ochrane prírody.

Najvyšší súd vychádzajúc zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Snj 72/2013 z 24. júna 2014, uverejneného na jeho webovej stránke zastáva názor, že uplynutie platnosti časovo limitovaného rozhodnutia má za následok, že odpadol predmet konania. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania. Za daných okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Ak rozhodnutie správneho orgánu o povolení výnimky na odstrel jedného jedinca medveďa hnedého stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky. Ak zanikla platnosť rozhodnutia, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania. Uplynutie času, na ktorý bolo vydané rozhodnutie, teda spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že prípadné zrušenie rozhodnutia žalovaného v danom prípade by nepredstavovalo pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu vecí uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania. Iný výklad zákona by smeroval len k formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 Správneho poriadku.

Najvyšší súd sa stotožňuje so závermi vyslovenými v rozhodnutí krajského súdu o tom, že správne konanie malo byť zastavené. Na záver nedá najvyššiemu súdu nepodotknúť, že ochrana životného prostredia ako spoločného záujmu všetkých občanov Slovenskej republiky je dôležitou aktivitou a činnosť združení na ochranu životného prostredia na jeho rôznych úsekoch si jednoznačne zaslúži pozornosť a podporu. Avšak nielen na získanie všeobecnej podpory a rešpektu by tieto združenia mali zakaždým zvažovať účelnosť krokov, ktoré podnikajú, aby v konečnom dôsledku nemrhali svoju pozornosť a prostriedky na formálne, obsahovo prázdne manifesty tak, ako je to v prípade tohto konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov stotožniac sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.